

Stadskamer

Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord

Deel 1: inleiding op de Stadskamer in Doetinchem

Deel 2: vertrouwen en samen sturen, risico's (durven) nemen, focus op wat je kunt

Deel 3: voorliggend zijn, geen beperkingen of indicaties, financiële kaders scheppen

Slotwoord

Leeswijzer:

- de Stadskamer is geïnterviewd door Movisie, Mevrouw Ellen Kleverlaan.
Dit interview vindt u geïntegreerd terug in dit jaarverslag
- De voor- en achterzijde zijn getekend door Frank Los

Voorwoord

De Stadskamer bestaat nu ruim twee jaar.

Twee jaar waarin we met elkaar keihard aan het participeren zijn geslagen. Waar we ons met momenten drie slagen in de rondte gewerkt hebben en we onszelf en elkaar tegen zijn gekomen.

Dit heeft geleid tot prachtige verbindingen, kansrijke ontmoetingen en vele mooie momenten voor een heleboel Achterhoekers.

Ook heeft dit geleid tot strubbelingen, blauwe plekken en momenten waarop het schuurt.

Momenten waarop het ons nog niet lukt om de verbinding duurzaam te maken.

Om iemand echt een mooie plek te bieden in het Doetinchemse of het Achterhoekse.

Niet omdat de wil er niet is maar omdat het soms verdraaid moeilijk is om elkaar te ontmoeten en te begrijpen.

Met deze glossy, zo glossy als een Stadskamer glossy kan zijn, willen wij u meenemen langs onze bestaande mooie plekken en de plekken in aanbouw. Om te laten zien welke kansen er ontstaan wanneer je een grote groep enthousiaste burgers faciliteert en ondersteunt om met elkaar die mooie plekken in de Achterhoek tot stand te laten komen. Plekken in aanbouw laten ook zien dat de ene steen soms niet op de andere past. Dat het cement niet stevig genoeg is. De momenten waarop het werk stil valt.

Ook dan is de Stadskamer de onderneming van, door en met mensen
om daar gezamenlijk uit te komen en...

opnieuw te beginnen,
of verder te gaan,
of om pas op de plaats te maken

altijd vanuit onze kernwaarden:

**WE STAAN OPEN VOOR IEDERS EIGENHEID
WE LATEN DE VERANTWOORDELIJKHEID DAAR WAAR DEZE HOORT
WE DOEN WAAR WE BLIJ VAN WORDEN
SAMEN ZIJN WE STERK**

Deel 1: inleiding op de Stadskamer in Doetinchem

Op zoek naar een waarom van het succes

De Stadskamer in Doetinchem is bijzonder omdat daar lukt wat men elders beoogt: een 'fijne plek' waar mensen, ook met flinke problemen, elkaar bijstaan en zelf op zoek gaan naar hun richting in het leven. Zónder een legertje hulpverleners dat voor hen bepaalt wat ze moeten doen. De kanteling die de transities in de langdurige zorg voorstaan, zien we in Doetinchem verrijzen. Janneke Rijks, een van de initiatiefnemers van de Stadskamer en Saar Veneman, strategisch adviseur van de gemeente, vertellen hun verhaal.

Het is druk bij de Stadskamer vanmiddag, het doet er denken aan een buurthuis. Mensen lopen in en uit. Er is een moeder met kind die een poppenkast koopt, gemaakt door een van de mannen van de werkplaats. Een werkplaats die zij zelf hebben opgezet.

Het zijn geen betaalde krachten, deze mannen en alle andere mensen die bij de Stadskamer hun plek vinden. Zij komen er omdat het hen helpt om hun leven zin en inhoud te geven, om koffie te drinken, voor een workshop bloemschikken of gewoon om een poppenkast te kopen: iedereen is er welkom. De Stadskamer in Doetinchem ondersteunt mensen bij 'het gewone leven', ook als hun omstandigheden misschien wat minder gewoon zijn.

Gedicht van een tevreden klant Joke

Waar zal ik beginnen met te vertellen.
Dat zal ik zo dus even voor jullie uitspellen.
Je kan de hulp aanvragen via de wijkcoach die je hebt, of bij de stadskamer zelf denk ik.
Dan komt het wel voor elkaar heel erg dik.
Ik ben hier pas komen wonen
Maar ik heb er niet van durven te dromen. Dat er hier zoveel vriendelijke mensen zijn. Die je kunnen helpen in je kleine domein.
Ze zijn vriendelijk en een gezellige groep. Als je ze nodig hebt doe daarom maar een beroep.
Ben dan ook super blij met hun hulp en wat ze allemaal doen voor mij.
Van hun hulp word je echt blij.
Jongens ik bedank jullie hierbij voor alle werk.
Ik ben niet zo heel erg goed in stukjes te schrijven, al lijkt me dat sterk.
Al staat dit stukje bij mij nog op papier.
Ik wens jullie met het lezen van dit gedichtje veel plezier.

Een voorbeeld?

Een wijkteam maakte melding van een net verhuisde mevrouw. Ze kreeg het niet voor elkaar om al die verhuisdozen leeg te ruimen, de kastjes, lampen en gordijnen op te hangen en zo haar nieuwe leven vaart te geven. Buurtcoaches hebben zelf niet de tijd om zo iemand te helpen, maar kunnen andere mensen wel mobiliseren dat te doen. Wat gebeurde er? Janneke Rijks, een van de initiatiefnemers van de Stadskamer: “Enkele mannen van de werkplaats vonden dat ze die vrouw niet aan haar lot konden overlaten. Zij stroopten hun mouwen op, pakten de dozen uit, hingen kastjes, lampjes en gordijnen op en binnen *no time* was het allemaal geregeld.”

Een win-winsituatie voor iedereen: de mevrouw om wie het ging kon verder met haar leven, de mannen van de werkplaats deden wat ze graag doen en het wijkteam kon met een gerust hart de casus sluiten.

“Ik heb zelf ook aardig wat meegemaakt. Ik heb het nu weer aardig voor elkaar. Het gaat gelukkig steeds beter. Het geeft mij een goed gevoel om wat voor anderen te kunnen doen”

*Olaf, vrijwilliger
Klussenteam Stadskamer*

Om een goed begrip te krijgen van wat ze in Doetinchem anders doen, zoomen we in op enkele werkende principes. De terminologie die ze bezigen, lijkt op die ook elders in de zorg en opvang opgeld doet, maar de praktijk laat zien waarin de Stadskamer het verschil maakt, waarin het succes ‘m zit.

Het verhaal van Sylvia:

We hadden afgesproken in de winkel en Sylvia was precies op tijd. We kennen elkaar al een tijdje en ze begroette me met een lieve glimlach. Ik had haar gevraagd om mij te vertellen over hoe zij bij de Stadskamer terecht was gekomen. Sylvia is namelijk iemand die vanuit de Stadskamer is doorgestroomd naar ander vrijwilligerswerk. Ze werkt nu met ouderen die aan dementie lijden. Ze begeleidt een aantal activiteiten en is vooral aanwezig als aanspreekpunt. Dit is werk wat ze altijd al wilde doen.

We hebben inmiddels plaats genomen op een terras en vanachter een kop cappuccino legt Sylvia uit waarom ze deze ambitie nooit kon waarmaken. In haar omgeving was hard werken vooral heel belangrijk en hetgeen wat Sylvia allemaal deed werd toch meer gezien als een soort hobby. Lief zijn voor anderen werd door haar omgeving niet gezien als echt werk. En ook de kwetsbaarheden van Sylvia werden niet begrepen.

Sylvia is vaak erg angstig en heeft last van paniek aanvallen. In haar leven zijn er nu mensen die daar begrip voor hebben omdat ze het herkennen. Mensen zoals ik. Ze heeft zich altijd groot gehouden tot de momenten dat het echt niet meer ging. Dan trok ze zich terug en wilde dan het liefst niets met de wereld te maken hebben.

Om niet langer een last te zijn voor haar omgeving besloot ze weg te gaan. Ze kwam uit in Doetinchem en daarna bij de Stadskamer. En ging ze aan de slag achter de kassa in de Stadskamerwinkel.

Vanaf deze tijd ken ik Sylvia en heb haar leren kennen als een zeer betrokken persoon. Ze was vaak in de winkel te vinden maar ging ook aan de slag met haar hobby "natuur fotografie". Het werd voor Sylvia steeds duidelijker dat ze wel degelijk over talenten beschikt en dat ze gewaardeerd wordt als de persoon die ze is.

Op een vrijwilligers markt waar de Stadskamer zich presenteerde kwam ze in gesprek met iemand die werkzaam was bij één van de bejaardenhuizen in Doetinchem. Ze durfde zichzelf aan te bieden als vrijwilliger en mocht meteen beginnen.

Ze lijkt haar ding gevonden te hebben. Haar leven begint wat rustiger te worden. Helaas nog wel met paniek nu en dan maar ook met haar lieve hondje Chico, een nieuw huisje en vrienden om haar heen die haar accepteren zoals ze is. Ook blijft ze nog steeds fotograferen en is ze gastdocent, waar ze voor een volle klas verteld over haar kwetsbaarheden. En ze heeft het erg naar de zin bij de ouderen. Ook verschijnt ze nog regelmatig in de Stadskamer. Op mijn vraag waarom ze nog steeds bij de Stadskamer komt wees ze me even op onze ontmoeting. Nadat ze binnenkwam duurde het inderdaad even voordat ze bij me was. Een aantal mensen begroette haar en maakten een kort praatje.

Ik mag zijn wie ik ben bij de Stadskamer en ik kom graag terug omdat er altijd mensen zijn met wie ik even kan kletsen. En met een aantal mensen is er zelfs een soort van vriendschap ontstaan. De Stadskamer is een stukje van mijn leven geworden. Misschien ben ik wel doorgestroomd maar ik voel me nog steeds betrokken bij de Stadskamer.

Inmiddels waren de appeltaart en cappuccino op en zaten we nog even stilletjes naast elkaar de dingen te verwerken die we net met elkaar gedeeld hadden. Ik herkende veel in het verhaal van Sylvia en dat versterkte de band die we samen al hadden.

Saampjes liepen we terug naar onze Stadskamer.

De Stadskamer ondersteunt de burger door te beginnen met ontmoeten.
Bij de Stadskamer ligt geen aanbod klaar, geen traject uitgestippeld.
De Stadskamer heeft de Vraag van de binnenkomer centraal gezet.
Dat gebeurt door de burger op eigen tempo en mogelijkheden te laten benoemen wat hij zou willen doen.
De Stadskamer luistert en faciliteert.

De Stadskamer werkt met vier kernwaarden:

het Kompas

eigenheid – eigenaarschap – gezamenlijkheid – groei & ontwikkeling.

- De Route van de Vraag

Vanuit het Kompas wordt de Vraag in een persoonlijke route uitgestippeld.
Het in kaart brengen van deze Vraag gebeurt samen met de burger, belangeloos.
Wat iemand wil doen, hoeft niet per sé in de locaties van de Stadskamer.
Het gaat er om dat de burger met zijn Vraag terecht komt op die plek die het beste aansluit om tot een passend antwoord te komen.

De route van de Vraag laat zien waar het lukt en een volgend stapje gedaan kan worden.
De route laat ook zien waar het niet lukt. Niet omdat je niet wilt, maar omdat bijvoorbeeld je hoofd vol zit met zorgen.
Dan heeft de Stadskamer een procesondersteuner die de burger (tijdelijk) helpt met dit stukje van de Route. Het onderbreekt de stappen niet. Het is een extra ondersteuning.

Daarbij maken we gebruik van een 'portfolio': een dagboek-logboek-fotoalbum-poëziealbum..... een persoonlijk eigendom. De Vraag wordt daarin beschreven, de uitkomst ook.
De Vraag wordt gevolgd. Is het gelukt, is er meer nodig, komen er andere vragen?
Monitoren, reflecteren en evalueren. De Route van de Vraag leidt ergens naartoe.

En zo kan elke burger binnenlopen. Met een vraag of idee.
Om te oriënteren als het nog niet helemaal duidelijk is.
Om koffie te drinken en er bij te horen.

Stadskamer

Doen wat je leuk
vindt, laat je
groeien

Stadskamer

Ook dat is de
Stadskamer

Deel 2

vertrouwen en samen sturen

risico's (durven) nemen

focus op wat je kunt

Bij de transities van de langdurige zorg stond voor de gemeente Doetinchem voorop dat niet de zichzelf zouden bedenken wat de resultaten moesten zijn van de gedecentraliseerde taken. Saar Veneman, strategisch adviseur bij de gemeente Doetinchem: "De vraag bij de kanteling die we maatschappelijk willen, de verantwoordelijkheid dragen over je eigen leven maar ook omkijken naar je buurvrouw, was: hoe doe je dat eigenlijk? Dat moet je als overheid niet willen opleggen, dat moet je met het veld samen doen." De vraag die volgde was: wat is daarvoor nodig? Met de Stadskamer samen voltrok zich als het ware een organisch proces, gestoeld op vertrouwen, maar ook door er heel dicht op te zitten, zegt Veneman.

Wat bedoel je met 'dicht erop zitten'?

Saar: "Als je op basis van vertrouwen met elkaar in zee gaat, dan betekent dat niet: alsjeblieft, hier heb je een miljoen, we spreken elkaar over een jaar weer over hoe het is gegaan. Het is geen kwestie van loslaten en achterover leunen, juist niet. Het betekent dat je moet blijven praten. We spreken iedere maand met elkaar af. Hoe gaat het nu? Wie bereiken jullie? Wat is de volgende stap? Er is geen vaste agenda, maar we staan continu met elkaar in verbinding."

De gemeente neemt dus minder afstand in.

Je zou denken dat je voor vertrouwen juist wel loslaat.

Saar: "Dat is een misvatting. Vertrouwen zit 'm in het feit dat we niks dichttimmeren. Het is een beschrijvend proces dat we met elkaar zijn aangegaan, niet een waarin we regels afwegen. Daarvoor moet je ook wel een persoonlijke klik hebben, dat je elkaar vertrouwt. Maar dat kan alleen als je je met elkaar verbindt door met elkaar te blijven praten."

Het was weer misgegaan, ik had weer gerookt. Ik kwam meer bij de buurman (coffeeshop) dan bij de Stadskamer. Maar daar had ik het geld helemaal niet voor. Toen heb ik de gelegenheid genomen en geld achterover gedrukt. Ik was zo teleurgesteld in mezelf. Ik heb het bij de Stadskamer verteld, ik kreeg minder verantwoordelijkheid. Dit was ook goed, zo zou ik ook minder makkelijk in de verleiding komen. Ik ben er nog niet, een verslaving kan jaren sluimeren. Het heeft er wel voor gezorgd dat ik me realiseer dat ik hulp nodig heb, die heb ik gezocht.....

Het vertrouwen tussen gemeente en Stadskamer blijkt onder meer uit de afwezigheid van randvoorwaarden. De gemeente vertrouwt erop dat de Stadskamer geen onnodige risico's neemt, terwijl de doelgroep wel risico's meebrengt. Hoe zit dat? Initiatiefnemer Janneke Rijks vertelt over het moment dat de Stadskamer net open was. Ze was niet van plan om vijftig uur per week te gaan werken, toch wilde ze ruime openingstijden. Al snel haakten burgers aan, zegt ze.

Ze gaf de pinpas mee om boodschappen te doen en de sleutel aan mensen die de deur konden open doen als zij vrij was.

Op zaterdag ging ze dan nog wel even kijken, met haar kinderen op de fiets. In twee jaar tijd is het maar één keer misgegaan, een klein bedragje was uit de kassa verdwenen. Vertrouwen en risico lopen, gaan dus hand in hand, op ieder niveau. Maar dat gaat ook gewoon goed. Mensen willen verantwoordelijkheid, zegt ze.

Kan iedereen de verantwoordelijkheid aan?

Janneke: "We geloven sterk: als we mensen de ruimte geven, eigenaar maken van hun eigen plek, dan nemen ze hun verantwoordelijkheid daarin. En gaat het niet goed, dan lever je de sleutel weer in."

Draait het bij de Stadskamer om verantwoordelijkheid nemen?

Janneke: “De essentie van wat wij hier doen, is mensen motiveren tot het formuleren van wat zij willen. We bieden geen dagbestedingsactiviteiten aan en zeggen dan: kies maar.

We willen dat mensen erachter komen wat hun wensen zijn.

De een wil vijf dagen in de week koffie drinken, de ander wil baas van een casino in Las Vegas worden. Als iemand zegt, ik wil de baas zijn van de Stadskamer, dan zeg ik: mooi!

Dan ga ik minder werken. Schrijf maar op hoe je daar wilt komen.

Dan moet je bijvoorbeeld van de drugs afblijven en je afspraken nakomen.

Het gaat erom dat mensen inzien dat iets bereiken betekent dat zij het zelf moeten doen.

Wij kunnen het niet voor ze doen. Ze maken zelf hun route van de vraag.”

Er is bij de Stadskamer een duidelijke focus op wat mensen kunnen in plaats van wat ze niet kunnen. Nou is dat terminologie die meer organisaties bezigen: welke organisatie focust in 2017 nog op wat mensen niet kunnen?

Maar de praktijk is weerbarstig, zegt Janneke Rijks. De Stadskamer is ze gestart vanwege haar onvrede met bestaande dagbestedingsactiviteiten. Rijks: “Als je jarenlang meedraait in aanbodgerichte dagbestedingsactiviteiten, dan heb je inmiddels wel de overtuiging dat je niks kunt en erg ziek bent.”

Veneman verhaalt over de situatie dat iemand altijd meedeed in de schilderklas.

De eerste pennenstreken kwamen niet gemakkelijk op papier, maar dat deed de begeleider dan gewoon. Dat nu, doen ze bij de Stadskamer niet. Niet dat er geen ondersteuning of begeleiding is. Als iemand naar Werk & Inkomen moet bijvoorbeeld, vanwege een sollicitatieplicht en komt daar niet uit goed vanwege verslavingsproblematiek, dan gaat er gewoon iemand mee.

Maar in essentie gaan bezoekers op zoek naar wat zij willen. En dus niet op basis van aanbod, zegt Rijks. “Ik zeg vaak, je kunt wat. We moeten alleen op zoek naar wat dat is. Maar dat is eng, want dat zijn ze niet gewend. Ook koffie zetten, wc schoonmaken, boodschappen doen: allemaal taken die hier gedaan moeten worden. Mensen groeien in hun rol en ervaren dat ze werkelijk iets kunnen. Maar de confronterende vraag: wat wil JIJ? Is niet altijd gemakkelijk.” Maar als jij het vandaag minder gezellig vindt in de Stadskamer, dan kun je niet zeggen dat een ander de slingers had moeten ophangen, zegt ze. “Daar gaat het om: we zijn allemaal samen verantwoordelijk voor wat hier gebeurt.

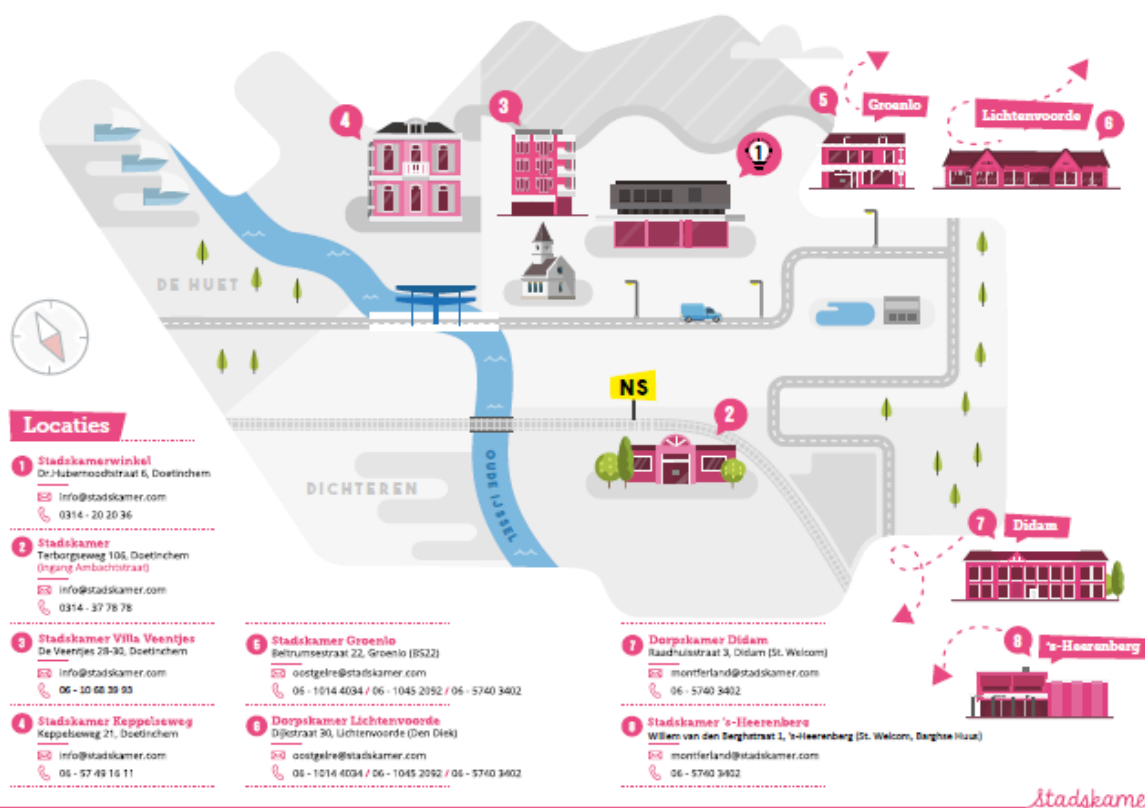
En ja, dan zitten er opeens spijkers in de kozijnen terwijl je dat eigenlijk liever niet hebt, maar loslaten wat er gebeurt, is een groot goed. Deze plek is immers niet van mij, maar van ons allemaal.”

De maandelijkse gesprekken tussen gemeente en Stadskamer gaan bijvoorbeeld over de mensen die bij de Stadskamer over de vloer komen. Initiatiefnemer Janneke Rijks zegt dat ze niet goed zijn in reclame maken, er is geen Facebookpagina waar ze opsomt wat ze allemaal doet. Dus vertelt ze erover in de gesprekken met de gemeente. Naast de focus op wat mensen willen en kunnen, zijn er natuurlijk de nodige kwesties waarmee mensen zich melden. Dat iemand bijvoorbeeld overstuur binnenkwam vanwege een brief die hij niet begreep. Een paar telefoontjes en het is opgelost. Of ruzie met de burens waarbij ze bemiddelen. Of het simpele feit dat je met een ernstige psychiatrische achtergrond nooit weet hoe je opstaat. Rijks: “Een sombere bui kan angstig maken; als het maar niet doorzet, als ik maar niet hoeft worden opgenomen.” Dan is er gelukkig gastvrouw Monet die dat zelf ook heeft meegemaakt en nu even een praatje met je kan maken.

Bij de gesprekken tussen gemeente en Stadskamer zijn ze in de fase beland om meer mensen vanuit de gemeente te betrekken. Als vertrouwen ontstaat op basis van persoonlijke contacten in plaats van afgedwongen door regels, dan betekent dat immers dat je lastig op papier kunt overbrengen hoe het zit. Mensen moeten het ervaren. De mensen die met elkaar het verbond zijn aangegaan moeten genoeg in aantal zijn om op te kunnen vangen als er eens iemand weggaat. Veneman zoekt naar een manier om zowel ambtenaren als raadsleden bij de Stadskamer te betrekken. Zo immers kunnen ook zij ervaren hoe de transitie in de praktijk tot bloei komt.

Ze speelden al eens een spel met elkaar. Een spel dat door mensen van de ‘Villa’ is gemaakt, waar vóór het ontstaan van de Stadskamer, de verslaafden samenkwamen. Het spel draait om casussen van mensen die op straat leven, hoe pak je de verschillende situaties aan? Het spel speelden tien mensen van de gemeente met tien mensen van de straat; over en weer ontstond begrip voor de situatie van de ander. Zo ziet verbinding er dus uit.

Deel 3 voorliggend zijn geen beperkingen of indicaties financiële kaders scheppen

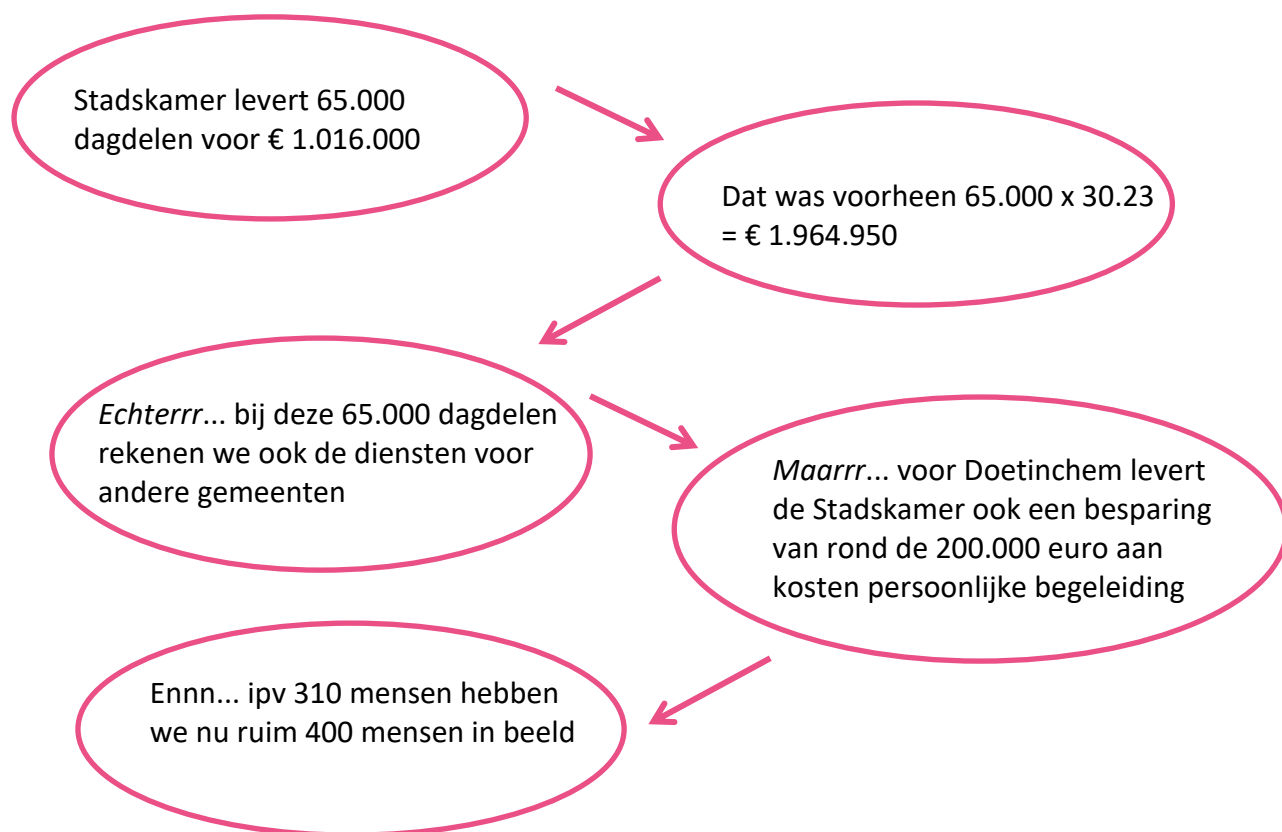
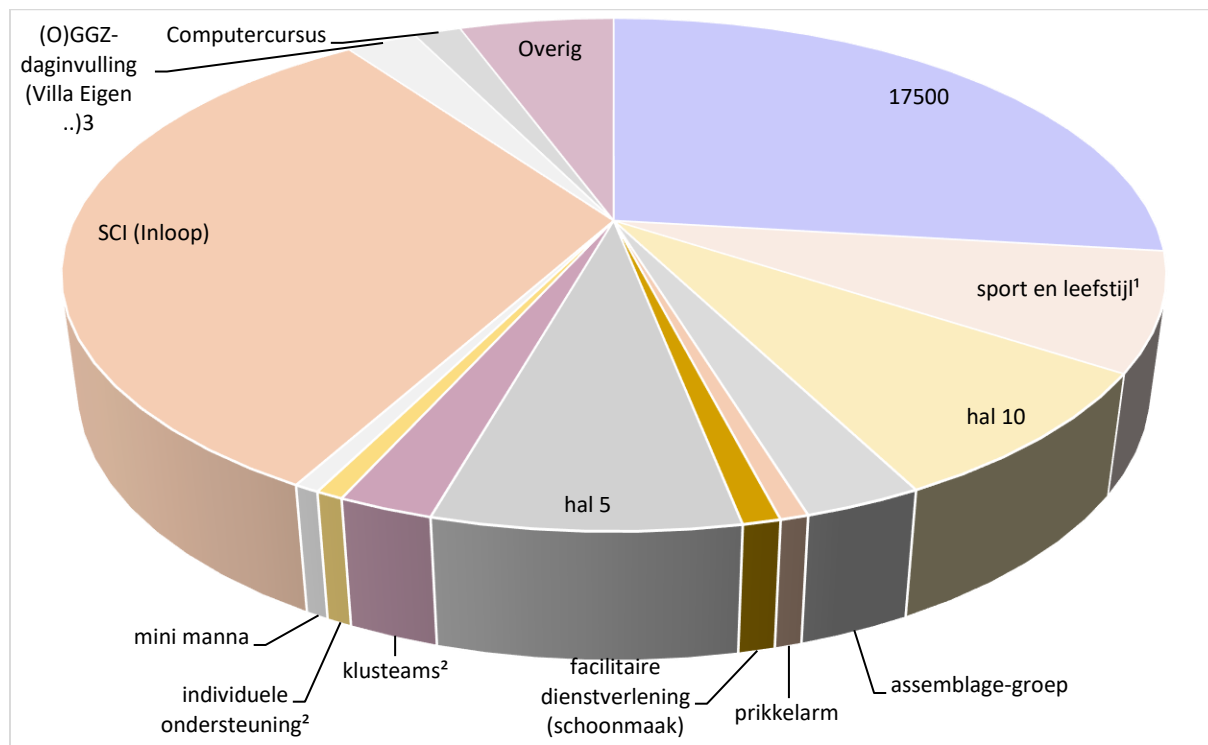

Stadskamer is een ongekend succes.

Er komen nu al iedere maand meer dan 400 mensen. Daar staat een miljoen euro subsidie tegenover. Omgerekend dus 2500 euro per bezoeker. De Stadskamer biedt ook begeleiding en vergeleken met reguliere dagbesteding is dat niet duur. Maar een aantal van de bezoekers heeft ook nog reguliere dagbesteding vanuit het verleden, en er komen ook mensen die formeel misschien geen dagbesteding nodig hebben. Is dat erg?

Saar Veneman van de gemeente: “We vinden het toch ook geen probleem om zowel de bioscoop als het theater te subsidiëren? Daar gaan soms ook dezelfde mensen naartoe. We proberen het langzaam om te zetten, en in onze contracten rekening te houden met deze vrij toegankelijke voorziening.” Bovendien, zegt zij, als mensen langer thuis blijven wonen, is het heel belangrijk dat we eenzaamheid tegengaan. “Dus is het logisch dat we meer mensen bereiken dan voorheen met reguliere dagbesteding.”

Verdeling dagdelen over onderdelen Stadskamer 2016

Hoe bepaal je dan als gemeente wat dit mag kosten?

Saar: “Er is in de zorg weinig zicht op reële kosten.

Vaak is sprake van een soort schijnveiligheid als we kosten van een traject per persoon afspreken. Iets waar we graag aan vasthouden, maar transparant is het niet. Wij hebben het bij de Stadskamer helemaal omgegooid. Niet een bedrag per persoon afgesproken, maar het bedrag waarvan zij hebben aangegeven dat zij het nodig hebben. De Stadskamer is heel transparant in hun begroting: het is duidelijk waar het geld aan opgaat.

Een financiële prikkel om moeilijke of juist makkelijke cliënten te benaderen, is er niet; er is immers geen prijs per persoon.”

Is het voor de gemeente niet nodig om het smart te formuleren?

Saar: “Ja dat is wel een discussie. De Stadskamer geeft zelf ook wel aan dat ze een x-aantal dagdelen dagbesteding leveren voor y-euro. En we gaan ook meten. We willen uiteindelijk wel weten hoeveel mensen doorstromen, of dat daarvan bijvoorbeeld geen sprake is en wie de mensen zijn die de Stadskamer bereikt.”

Maar dichttimmeren is niet aan de orde?

Saar: “We hebben het over gemeenschapsgeld, dus dat moet je altijd kunnen uitleggen. Wie de Stadskamer bereikt, de doelgroepen, is bijvoorbeeld belangrijk. Maar nee, het is geen p x q – verhaal.”

Doordat Stichting Cliënten Initiatieven en Stichting Eigen Bedreivigheid (ja, die ‘ei’ hoort daar echt) zijn opgegaan in de Stadskamer, biedt de Stadskamer aan de voorheen gescheiden doelgroepen een plek. Samen met de mensen uit Doetinchem en omstreken, die bijvoorbeeld een poppenhuis komen kopen. Er zijn dus drie directeuren die samen een contract voor één FTE hebben.

Er is inmiddels wel het een en ander te vertellen over de mensen die er over de vloer komen. Een groot deel van hen heeft een ernstige psychiatrische aandoening (EPA). Mensen die van ver komen. Mensen die wel onder behandeling zijn, maar steeds minder zorg nodig hebben. Omdat ze bij de Stadskamer een taak vervullen of vrijwilligerswerk doen. Dat geldt voor ongeveer de helft van de ruim 400 mensen.

Janneke Rijks noemt een aantal namen op. Het zijn nog steeds kwetsbare mensen, met een chronische aandoening. Als er vooruitgang is, dan gaat het geleidelijk.

Mensen die nieuw binnenkomen bij de Stadskamer, benaderen de dertig medewerkers die in dienst zijn vaak zelf; niet iedereen van de ongeveer honderd vrijwilligers kan even goed overbrengen dat het draait om wat de bezoeker zélf wil. Het is bovendien soms een lastig verhaal, zegt Janneke Rijks van de Stadskamer. “We hebben niet voor iedereen een oplossing. Maar belangrijkste is dat we het niet voor je gaan bedenken, we gaan met je in gesprek.” Voor de meeste mensen werkt de aanpak. Ongeveer de helft stroomt door naar vrijwilligerswerk binnen of buiten de Stadskamer. Ongeveer een derde is de echte respijtgroep voor wie het wat lastiger is. De stip aan de horizon is dan niet aan de orde. Als iemand over tien jaar nog aan de koffietafel wil zitten, is dat ook een doel.

Onder hen is een deel zorgmijders, een groep die moeilijk benaderbaar is en evenmin hulp wil. Mensen die ook wel door de burens gemeld worden bij de politie vanwege overlast, maar onvindbaar blijken bij de reguliere zorginstellingen. Bij de Stadskamer waaien ze gewoon binnen, daar wel. En behandelaren die naar iemand op zoek zijn? Ze zijn eveneens welkom bij de Stadskamer. Iederéén is er immers welkom. Maar Rijks geeft geen belletje naar de GGZ als zo iemand bij de Stadskamer opduikt. “We zijn een plek waar iedereen zich thuis en veilig moet kunnen voelen.”

Inmiddels lopen bij de Stadskamer ongeveer honderd vrijwilligers rond. Het liefst noemt iedereen zich vrijwilliger, maar daarover hebben ze met elkaar afspraken gemaakt. Om vrijwilliger te zijn, houd je je aan bepaalde afspraken. Aanwezig zijn als je dat hebt afgesproken, bijvoorbeeld. Tien vrijwilligers hebben een sleutel, zij moeten dus op tijd zijn 's morgens om de deur te openen. Een extra verantwoordelijkheid.

De stap naar betaald werk blijkt voor veel mensen ingewikkeld, maar er zijn inmiddels enkele vrijwilligers die die stap hebben genomen. Inclusief de verantwoordelijkheden die daarbij horen. Het is een cruciale stap, zegt Rijks. “Bevind je je in een situatie waar men toch op de een of andere manier voor je zorgt, dan is er veel meer vergevingsgezindheid ten aanzien van wat je doet en hoe je je gedraagt. “Ik gun het mensen zo dat ze een stapje zetten, zegt Rijks, “maar voor veel mensen hier is het al heel hard werken om hun leven te leiden zoals ze dat doen.”

Als mensen elders betaald werk of vrijwilligerswerk gaan doen, betekent dat echter niet dat zij niet meer welkom zijn bij de Stadskamer. Ook dat is een belangrijk verschil met veel andere initiatieven in het land. De Stadskamer is er immers voor iedereen. Rijks: “Het is voor mensen ook fijn dat ze ervaren er goed aan toe te zijn”.

Maar we stimuleren enorm om bijvoorbeeld ook een ochtend gastvrouw te zijn in het verzorgingshuis. Dat is echter geen reden om dan niet meer bij de Stadskamer te mogen komen.”

Hoe kan dat?

Janneke: “Omdat we voorliggend zijn. We werken niet met indicaties, we zijn een 0-delijns voorziening, een voorziening zonder drempels. We willen belangeloos met mensen in gesprek, adviseren en hen begeleiden. Dat kan niet als er sprake is van een zakje met geld dat mensen al dan niet meenemen.”

Wat gebeurt er dan als iemand elders toch niet op zijn plek blijkt te zijn?

Janneke: “Bij een re-integratietraject laat je mensen los.

Als je dan terugvalt, ben je in feite weer terug bij af. Bij ons haak je gewoon weer aan.

Is het niet gelukt? Maar wat zou je wel kunnen? Daar gaat het bij ons om.

Ook als het niet lukt om verantwoordelijk te zijn voor de sleutel, dan betekent dat niet dat je niet meer welkom bent. Dan gaan we nieuwe afspraken met je maken en zien of dat dan wel lukt.”

Denk je dat mensen in de toekomst activiteiten in het reguliere maatschappelijke domein doen?

Janneke: “Nu al gebeurt het dat activiteiten van elders ook hier plaatsvinden.

Dan spreek ik af dat in ruil daarvoor enkele mensen vanuit de Stadskamer mogen meedoen.

Maar van hier naar het buurthuis is nog wel een heel traject. De maatschappij is er wellicht niet klaar voor. Niet iedereen zit erop te wachten om op zijn vrije dag tussen mensen te zitten die dingen zeggen of doen waardoor je je misschien minder op je gemak voelt.”

Saar Veneman legt uit dat ze in feite met elkaar naar een soort maatschappelijk evenwicht zoeken, waarin ruimte is voor iedereen. Wat we niet meer willen, is mensen wegmoffelen, ze uit het straatbeeld halen. Veneman: “Een plek als dit is niet voor niks midden in de stad, zodat mensen uit verschillende werelden elkaar ontmoeten.” Rijks heeft haar eenzame buurvrouw hier mee naartoe genomen.

En er komen inmiddels mensen die hiervoor iedere dag naar de huisarts gingen voor een praatje over hun eenzaamheid. Schrijnend, zegt Rijks. “Maar nu hebben ze elkaar gevonden en komen ze hier een praatje doen.”

Rijks heeft steeds minder gesprekken over koffie die op is en wat nu. Er is altijd wel iemand die koffie kan zetten en dat ook doet. De kunst blijft de juiste vragen te stellen zodat mensen in beweging komen. Voor koffie, of om te gaan doen wat ze in hun hart het liefste willen doen. Hoe succesvoller de Stadskamer zal zijn, hoe meer mensen waarschijnlijk zullen uitstromen naar andere plekken. Dat betekent dat de doelgroep er niet gemakkelijker op zal worden. Ja, er zal waarschijnlijk een groep blijven voor wie toch extra begeleiding nodig is. Die geholpen moeten worden om het leven te leven.

Toch wil de Stadskamer zichzelf overbodig maken.

Rijks kan zich geen groter feest voorstellen dan het opheffingsfeest omdat ze niet meer nodig zijn. Dat er overal in de stad plekken zijn waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en er met elkaar de scepter zwaaien. Voorliggende plekken dus, waar iedereen welkom is. Maar die dus niks te maken hebben met de formele zorg. Plekken waar de leefwereld en systeemwereld samenvloeien, om nog maar eens termen uit de formele zorg te benoemen. Saar Veneman denkt dat de werelden elkaar ergens halverwege gaan ontmoeten.

Ook dan is het doel bereikt

Jaarverslag 2016 Raad van Toezicht Stichting Stadskamer Doetinchem

De Raad van Toezicht (RvT) kwam 7 keer bijeen in 2016.

De belangrijkste onderwerpen van gesprek waren:

- Het ontwikkelen en vaststellen van de strategische visie en de kernwaarden als basis voor innovatief beleid, flexibele organisatie en financiële onderbouwing van de Stichting binnen het spanningsvolle concept van de Stadskamer als faciliterend instituut en onderscheidend experiment dat zich niet als vanzelfsprekend verhoudt tot het formele kader van het huidige sociaal domein
- De integratie van Stichting Cliëntinitiatieven, Villa en Vriendendienst binnen het Stadskamerconcept
- De samenwerking met diverse partners binnen het Sociaal Domein
- Statuten Stichting Stadskamer en Huishoudelijk Reglement Raad van Toezicht
- Het optimaliseren van de interne communicatie Directie en Raad van Toezicht
- Jaarstukken 2015 en begroting 2017
- Het functioneren van de leden van Directie en Raad van Toezicht
- De invulling van de vacante voorzittersfunctie Raad van Toezicht
- Het besluit de samenwerking met Mini Manna te beëindigen.

De Raad van Toezicht is enthousiast over de consequente wijze waarop directie, medewerkers en deelnemers elkaar scherp houden door bij voortduring de procesorganisatie van de Stadskamer als voorliggende voorziening te (laten) evalueren, bij te stellen en te beproeven in het licht van voortschrijdend inzicht in maatschappelijke, inhoudelijke en bestuurlijk/politieke ontwikkelingen.

Voorzitter:

David de Vries

Leden:

Erma Prins, secretaris

Siemen van Asperen

Theo Meulman

Gorssel, maart 2017

Slotwoord

Zoals u kunt lezen, is de Stadskamer inmiddels de luiers ontgroeid. We zijn nu ruim twee jaar bezig en behalen onze eerste successen. Van de grootste blauwe plekken zijn we inmiddels bijgekomen.

Het komende jaar, 2017, bouwen we samen verder aan deze mooie organisatie.

Een organisatie die mensen op geleide van hun vraag kansen biedt.

Die hen laat inzien waar er werk aan de winkel is maar ook waar ze blij van worden.

Beide zaken die erg belangrijk zijn bij het maken van een volgende stap in je leven.

Landelijk krijgt de Stadskamer ook de nodige aandacht. Dat is mooi, dat maakt ons trots. Maar we zijn er ook achter gekomen dat we erg voorop lopen, dat betekent dat we niet zomaar ergens de kunst kunnen afkijken.

Voorliggend zijn, geen financiële prikkels hebben doordat iemand een indicatie heeft, zomaar twee voorbeelden van onderscheidende wegen. Samen gaan we verder op deze weg. Met de deelnemers, vrijwilligers en betaalde krachten formuleren we samen de bedoeling van de diverse locaties van de Stadskamer.

Hoe kan de bedoeling van een plek bijdragen aan de grote bedoeling van de Stadskamer:

' Samen bouwen aan mooie plekken in Doetinchem, de Achterhoek'
Mooie plekken die ontstaan op de vraag van de burger die binnenkomt
en zich aan deze plek verbindt.
Mooie plekken die niemand uitsluiten
en plekken waar de vraagsteller zoveel mogelijk de eigenaar is.

Een uitdagende wandeling waarin we nog een lange weg te gaan hebben maar waarbij we vooral de afgelopen twee jaar aan de hand van vele voorbeelden hebben gezien dat het kan!!

De Stadskamer dat zijn wij!!!

